

INSPEKCJA WETERYNARYJNA

INSTRUKCJA GŁÓWNEGO LEKARZA WETERYNARII

Nr GIWpr.02010-17/2015

z dnia 13 listopada 2015 r.

**dla wojewódzkich i powiatowych lekarzy weterynarii
w sprawie typowania gospodarstw i siedzib stad, które należy
objąć kontrolami wymogów wzajemnej zgodności w obszarze
zdrowia publicznego i zdrowia zwierząt oraz dobrostanu zwierząt**

listopad 2015

1. WSTĘP

Niniejsza instrukcja została wydana na podstawie art. 13 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej (Dz. U. z 2010 r. 112 poz. 744 z późn. zm.).

Niniejsza instrukcja została opracowana zgodnie z poniższymi przepisami prawa powszechnie obowiązującego. Stosowanie tej instrukcji, jako aktu prawa wewnętrznego, nie może prowadzić do naruszenia wspomnianych przepisów. Na przepisy niniejszej instrukcji nie należy powoływać się przy rozstrzyganiu o prawach i obowiązkach podmiotów nadzorowanych, gdyż nie jest ona dla nich wiążąca.

Celem niniejszej instrukcji jest ujednolicenie postępowania Inspekcji Weterynaryjnej przy ustalaniu czynników analizy ryzyka oraz liczby gospodarstw i siedzib stad, które należy objąć kontrolami wymogów wzajemnej zgodności oraz identyfikacji i rejestracji bydła, owiec i kóz zgodnie z rozporządzeniami Komisji (WE) nr 1082/2003 i 1505/2006.

1.1. Wykaz aktów prawnych

1. Ustawa z dnia 5 lutego 2015 r. o płatnościach w ramach systemów wsparcia bezpośredniego (Dz. U. z 2015 r., poz. 308)
2. Obwieszczenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 10 marca 2015 r. w sprawie wykazu wymogów określonych w przepisach Unii Europejskiej z uwzględnieniem przepisów krajowych wdrażających te przepisy (M. P. z 2015 r., poz.329).
3. Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 6 maja 2015 r. w sprawie wymogów, do których kontroli jest właściwy powiatowy lekarz weterynarii, oraz rodzajów tej kontroli (Dz. U. z 2015 r., poz. 692).
4. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr **1307/2013** z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające przepisy dot. płatności bezpośrednich dla rolników na podstawie systemów wsparcia w ramach wspólnej polityki rolnej oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 637/2008 i rozporządzenie Rady (WE) nr 73/2009 (Dz. Urz. UE L 347, z 20.12.2013 r., str. 608 z późn. zm..)
5. Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) nr **641/2014** z dnia 16 czerwca 2014 r. ustanawiające zasady stosowania rozporządzenia nr 1307/2013 ustanawiającego przepisy dotyczące płatności bezpośrednich dla rolników na podstawie systemów wsparcia w ramach wspólnej polityki rolnej (Dz. Urz. UE L 181, z 20.06.2014 r., str. 65).
6. Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) nr **639/2014** z dnia 11 marca 2014 r. w sprawie uzupełnienia rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1307/2013 ustanawiającego przepisy dotyczące płatności bezpośrednich dla rolników

na podstawie systemów wsparcia w ramach wspólnej polityki rolnej oraz zmiany załącznika X do tego rozporządzenia (Dz. Urz. UE L 181, z 20.06.2014 r., str. 1).

7. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr **1306/2013** z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie finansowania wspólnej polityki rolnej, zarządzania nią i monitorowania jej oraz uchylające rozporządzenia Rady (EWG) nr 352/78, (WE) nr 165/94, (WE) nr 2799/98, (WE) nr 814/2000, (WE) nr 1290/2005 i (WE) nr 485/2008 (Dz. Urz. UE L 347, z 20.12.2013 r., str. 549 z późn. zm.).
8. rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) nr **809/2014** z dnia 17 lipca 2014 r. ustanawiające zasady stosowania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1306/2013 w odniesieniu do zintegrowanego systemu zarządzania i kontroli, środków rozwoju obszarów wiejskich oraz zasady wzajemnej zgodności (Dz. Urz. UE L 227, z 31.07.2014 r., str. 69 z późn. zm.).
9. rozporządzenie delegowane Komisji (UE) nr **640/2014** z dnia 11 marca 2014 r. uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1306/2013 w odniesieniu do zintegrowanego systemu zarządzania i kontroli oraz warunków odmowy lub wycofania płatności oraz kar administracyjnych mających zastosowanie do płatności bezpośrednich, wsparcia rozwoju obszarów wiejskich oraz zasady wzajemnej zgodności (Dz. Urz. UE L 181, z 20.06.2014 r., str. 48).
10. Ustawa z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej (Dz. U. z 2010 r. Nr 112, poz. 744 z późn. zm.).

1.2 Wykaz skrótów

W instrukcji wykorzystywane są następujące skróty:

- 1) GLW – Główny Lekarz Weterynarii;
- 2) WLW – wojewódzki lekarz weterynarii;
- 3) PLW – powiatowy lekarz weterynarii;
- 4) GIW – Główny Inspektorat Weterynarii;
- 5) WIW – wojewódzki inspektorat weterynarii;
- 6) PIW – powiatowy inspektorat weterynarii;
- 7) ARiMR – Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa;
- 8) OR ARiMR – oddział regionalny Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa;
- 9) BP ARiMR – biuro powiatowe Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa;
- 10) CC- wymogi wzajemnej zgodności;
- 11) Obszar A (CC-IRZ) - identyfikacja i rejestracja zwierząt;
- 12) Obszar B (CC-ZDR) - zdrowie publiczne, zdrowie zwierząt i zdrowie roślin oraz zgłaszanie chorób zakaźnych;
- 13) Obszar C (CC_DBS) - dobrostan zwierząt;

- 14) DRZ ARiMR – Departament Rejestracji Zwierząt Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa;
- 15) PA – Platforma Aplikacyjna;
- 16) CBD SIRZ- Centralna Baza Danych Systemu Identyfikacji i Rejestracji Zwierząt;

2. POSTĘPOWANIE PRZY USTALANIU LICZBY GOSPODARSTW I SIEDZIB STAD, KTÓRE NALEŻY OBJĄĆ KONTROLAMI.

2.1. Właściwe organy.

1. GLW, po zasięgnięciu opinii Prezesa ARiMR, określa czynniki analizy ryzyka do wyboru gospodarstw/siedzib stad, które należy objąć kontrolami CC w obszarze CC-IRZ oraz kontrolami identyfikacji i rejestracji bydła oraz owiec i kóz oraz wagi tych czynników.
2. GLW określa czynniki analizy ryzyka do wyboru gospodarstw, które należy objąć kontrolami CC w obszarze B i C.
3. WLW wskazuje liczbę gospodarstw, które należy objąć kontrolami CC w obszarze B i C w poszczególnych powiatach oraz wskazuje, ile z nich należy wytypować metodą losową, aby zachować proporcje metod typowania na poziomie województwa (zgodnie z załącznikiem 1). Ponadto, WLW wskazuje PLW, który będzie zobowiązany przeprowadzić kontrolę CC w gospodarstwach utrzymujących zwierzęta akwakultury, zwierzęta futerkowe, jeleniowate, koniowate i drób.
4. PLW typuje gospodarstwa, które należy objąć kontrolami CC w obszarze B i C zgodnie ze wskazaniami WLW.

2.2 Opis czynności – typowanie gospodarstw do obszaru B.

1. Wybór gospodarstw do kontroli CC w obszarze B odbywa się w oparciu o pulę gospodarstw wytypowanych do kontroli CC-IRZ.
2. W odniesieniu do wymogów określonych dla obszaru B, kontrolami należy objąć co najmniej 1% beneficjentów płatności bezpośrednich. Wykonanie odpowiedniej liczby kontroli powinno zostać zapewnione zarówno na poziomie krajowym, jak i na poziomie poszczególnych województw.
3. Całkowita pula gospodarstw do kontroli CC-IRZ stanowi 3% gospodarstw w skali kraju. W związku z tym, kontroli CC w obszarze B powinna zostać poddana nie mniej niż $\frac{1}{3}$ gospodarstw wytypowanych przez ARiMR do kontroli CC-IRZ na obszarze danego województwa. W przypadku, gdy z wyliczeń wynika, że liczba gospodarstw nie jest liczbą całkowitą, należy zaokrąglić tę liczbę do kolejnej wyższej liczby całkowitej (np. obszar A: 1315 gospodarstw, obszar B: $1315/3 = 438,33$, tj. nie mniej niż 439 gospodarstw).

4. WLW wskazuje liczbę gospodarstw, które mają zostać poddane kontroli CC w obszarze B na terenie poszczególnych powiatów z zachowaniem proporcji metod typowania w odniesieniu do całego województwa, natomiast PLW typuje konkretne gospodarstwa zgodnie z otrzymanymi wytycznymi.
5. Proporcje metod typowania muszą być zgodne z art. 69 ust. 3 rozporządzenia 809/2014, który mówi, że metodą losową powinno zostać wytypowane od 20 % do 25 % gospodarstw. Gospodarstwa utrzymujące gatunki dodatkowe, które są typowane tylko metodą losową, należy wliczyć do procentowego odsetka wszystkich gospodarstw typowanych metodą losową.
6. PLW, wskazując gospodarstwa (z wyłączeniem gospodarstw akwakultury oraz ferm produkujących jaja konsumpcyjne), które mają zostać poddane kontroli w obszarze B w zakresie wymogów SMR 4, SMR 5 i SMR 9, powinien dokonać wyboru na podstawie analizy ryzyka w oparciu o poniższe parametry i ich wagi (parametry zostały wskazane według ich wagi, poczynawszy od najważniejszych).

I. Bezpieczeństwo i higiena pasz:

- 1) wyniki urzędowych kontroli z roku ubiegłego w odniesieniu do pasz, wyniki kontroli wymogów wzajemnej zgodności w obszarze B z poprzedniego roku kontroli,
- 2) wyniki urzędowego monitoringu pasz,
- 3) stosowanie materiałów paszowych pochodzenia zwierzęcego,
- 4) rodzaj stosowanych dodatków paszowych i materiałów paszowych,
- 5) rodzaj oraz ilość stosowanych pasz leczniczych,
- 6) liczba zwierząt oraz wielkość produkcji pasz na potrzeby własne,
- 7) wielkość produkcji pasz,
- 8) wielkość obrotu paszami,

II. Bezpieczeństwo i higiena żywności:

- 1) wyniki urzędowych kontroli z roku ubiegłego w odniesieniu do następujących sektorów produkcji: mleka, siary, jak również w odniesieniu do stosowania weterynaryjnych produktów leczniczych, w tym związków o działaniu hormonalnym, tyreostatycznym i β -agonistycznym, wyniki kontroli wymogów wzajemnej zgodności w obszarze B z poprzedniego roku kontroli,
- 2) gospodarstwa, w odniesieniu do których podmioty odbierające mleko (podmioty skupowe, zakłady przetwórstwa mleka) zgłaszały przekroczenia dotyczące antybiotyków, w ilości przekraczającej dozwolony poziom (wyniki dodatnie szybkich testów),
- 3) gospodarstwa, w odniesieniu do których podmioty odbierające mleko zgłaszały częste przekroczenia w odniesieniu do kryteriów dla komórek somatycznych

i ogólnej liczby drobnoustrojów (średnie geometryczne),

- 4) rodzaj produkcji w gospodarstwie - gospodarstwa utrzymujące bydło z przeznaczeniem na produkcję mleka.

W pierwszej kolejności powinny zostać wytypowane gospodarstwa, w których występuje jednocześnie ryzyko określone czynnikami dla obszarów zdrowie publiczne i zdrowie zwierząt oraz dobrostan zwierząt.

7. WLW wybiera powiaty, w których będzie przeprowadzona kontrola gospodarstw utrzymujących zwierzęta akwakultury (min. 2 gospodarstwa na województwo) i kury niołki - gospodarstwa powyżej 350 szt. ptaków - (min. 1 gospodarstwo na województwo) w zakresie wymogów SMR 4 i SMR 5. Głównym parametrem wyboru powiatu powinna być stosunkowo niewielka liczba gospodarstw do kontroli w obszarze CC-IRZ. W celu zapewnienia reprezentatywności, PLW typuje dane gospodarstwa metodą losową. Podczas wyboru tych gospodarstw opiera się na danych z rejestrów podmiotów prowadzących działalność nadzorowaną, prowadzonych w PIW oraz na dostępnych informacjach o beneficjentach płatności bezpośrednich (losowanie z puli beneficjentów)

2.3 Opis czynności – typowanie gospodarstw do obszaru C.

1. Wybór gospodarstw do kontroli CC w obszarze C odbywa się w oparciu o pulę gospodarstw wytypowanych do kontroli CC-IRZ.
2. W odniesieniu do poszczególnych wymogów obszaru C, tj. osobno SMR 11, SMR 12 i SMR 13, kontrolami należy objąć co najmniej 1% beneficjentów płatności bezpośrednich podlegających danemu wymogowi. Wykonanie odpowiedniej liczby kontroli powinno zostać zapewnione zarówno na poziomie krajowym, jak i na poziomie poszczególnych województw.
3. WLW wskazuje liczbę gospodarstw, które mają zostać poddane kontroli poszczególnych wymogów w obszarze C z zachowaniem proporcji metod typowania, natomiast PLW typuje konkretne gospodarstwa.
4. WLW wybiera powiaty, w których będzie przeprowadzona kontrola gospodarstw utrzymujących drób, zwierzęta koniowate, jeleniowate oraz futerkowe (min. 1 gospodarstwo utrzymujące dany gatunek na województwo) w zakresie wymogu SMR 13. Głównym parametrem wyboru powiatu powinna być stosunkowo niewielka liczba gospodarstw do kontroli w obszarze CC-IRZ. W celu zapewnienia reprezentatywności, PLW typuje dane gospodarstwo metodą losową. Podczas wyboru opiera się na danych z rejestrów podmiotów prowadzących działalność nadzorowaną prowadzonych w PIW oraz na dostępnych informacjach o beneficjentach płatności bezpośrednich (losowanie z puli beneficjentów).
5. PLW, wskazując gospodarstwa, które mają zostać poddane kontroli w obszarze C

w odniesieniu do poszczególnych wymogów, tj. SMR 11, SMR 12 i SMR 13 (z wyłączeniem gospodarstw utrzymujących drób, zwierzęta futerkowe, jeleniowate i koniowate), powinien dokonać wyboru na podstawie analizy ryzyka w oparciu o poniższe parametry i ich wagi (parametry zostały wskazane według ich wagi, poczynawszy od najważniejszych):

- 1) negatywne wyniki kontroli urzędowych w zakresie dobrostanu zwierząt z roku ubiegłego i kontroli wymogów wzajemnej zgodności w obszarze C z poprzedniego roku kontroli;
 - 2) liczba padłych zwierząt w roku ubiegłym, w szczególności zwierząt młodych;
 - 3) zmiany w liczebności stad - gwałtowne zmniejszenie liczebności stada może wynikać z wysokiego odsetka padnięć zwierząt lub innych problemów występujących w gospodarstwie; przy zwiększeniu pogłowia należy sprawdzić, czy nie doszło do obniżenia standardów dobrostanu;
 - 4) brak kontroli urzędowych w ostatnich latach z zakresu dobrostanu zwierząt;
 - 5) zmiana właściciela gospodarstwa/personelu obsługującego zwierzęta - jeśli wiadomo o tym fakcie powiatowemu lekarzowi weterynarii - zmiana taka może spowodować zmianę stosowanych standardów;
6. Proporcje metod typowania muszą być zgodne z art. 69 ust. 3 rozporządzenia 809/2014, który mówi, że metodą losową powinno zostać wytypowanych od 20 % do 25 % gospodarstw. Proporcja ta musi zostać zachowana w odniesieniu do poszczególnych wymogów obszaru C, tj. dla każdego SMR-u osobno. Gospodarstwa utrzymujące gatunki dodatkowe, które są typowane tylko metodą losową, należy wliczyć do procentowego odsetka wszystkich gospodarstw typowanych metodą losową w zakresie właściwego wymogu.
7. Kontroli CC w obszarze C na obszarze każdego województwa powinna zostać poddana:
- w zakresie SMR 11: 1/3 gospodarstw utrzymujących bydło wytypowanych do CC-IRZ;
 - w zakresie SMR 12: wszystkie gospodarstwa utrzymujące świnie wytypowane do CC-IRZ;
 - w zakresie SMR 13: 1/3 gospodarstw utrzymujących owce i kozy + 1/3 gospodarstw utrzymujących bydło wytypowanych do CC-IRZ (te same co wytypowane do SMR 11) + wszystkie gospodarstwa utrzymujące świnie wytypowane do CC-IRZ + min. po 1 gospodarstwie utrzymującym drób, zwierzęta koniowate, jeleniowate oraz futerkowe.
- W przypadku, gdy z wyliczeń wynika, że liczba gospodarstw do kontroli danego wymogu w obszarze C w skali województwa nie jest liczbą całkowitą, należy zaokrąglić tę liczbę do kolejnej wyższej liczby całkowitej (np. SMR 7: 316 gospodarstw, SMR 11: $316/3 = 105,33$, tj. 106 gospodarstw).

2.4 Zasady ogólne.

1. PLW przekazuje WLW w formie elektronicznej do dnia 22 lutego roku kontroli wykaz gospodarstw (numer identyfikacyjny rolnika, datę typowania, metodę typowania, zakres kontroli poprzez wskazanie kontrolowanych wymogów), które zostały wytypowane do kontroli w obszarze B i C, zgodnie z załącznikami 2a i 2b.
2. WLW weryfikuje wykazy otrzymane od PLW i przesyła je do OR ARiMR w terminie do dnia 1 marca roku kontroli.
3. W przypadku konieczności przeprowadzenia typowania uzupełniającego i/lub dodatkowego do obszaru B i C, WLW i PLW postępują zgodnie ze wskazaną powyżej ścieżką.
4. W przypadku dotypowania, informacje o nowo wytypowanych gospodarstwach przekazywane są zgodnie ze wskazaną powyżej ścieżką w terminie 14 dni od daty otrzymania wykazu uzupełniającego.
5. Wskazany WLW, na polecenie GLW przekazuje wykaz, o którym mowa w pkt 2.
6. PLW, na podstawie wykazu wytypowanych gospodarstw i siedzib stad do kontroli CC oraz kontroli IRZ, opracowuje roczny harmonogram kontroli, który jest przekazywany do właściwego WIW w terminie do ostatniego dnia lutego każdego roku kontroli. Harmonogram należy uzupełnić o gospodarstwa dotypowane w drugiej połowie roku. W harmonogramie, przy każdym gospodarstwie/siedzibie stada, powinien zostać wskazany zakres kontroli (obszar A/ obszar B/obszar C/IRZ).

3. PRZEPISY KOŃCOWE

3.1 Niniejsza instrukcja uchyla Instrukcję Głównego Lekarza Weterynarii nr GIWz.440-1/2013 z dnia 28 marca 2013 r. *dla powiatowych lekarzy weterynarii w sprawie ustalania czynników analizy ryzyka oraz liczby gospodarstw i siedzib stad, które należy objąć kontrolami, jak również postępowania Inspekcji Weterynaryjnej przy przeprowadzaniu kontroli wymogów wzajemnej zgodności oraz kontroli identyfikacji i rejestracji bydła, owiec i kóz zgodnie z rozporządzeniami Komisji (WE) nr 1082/2003 i 1505/2006.*

3.2 Niniejsza instrukcja obowiązuje od 01.01.2016 r.

GŁÓWNY LECARZ WETERYNARII

Marek Pirsztuk

[illegible]

Załącznik 2a. Wykaz gospodarstw wytypowanych do kontroli wymogów wzajemnej zgodności w obszarze zdrowie publiczne, zdrowie zwierząt i zdrowie roślin w zakresie zdrowia publicznego i zdrowia zwierząt w 2016 w ramach I tury typowania.

[illegible]

Załącznik 2b. Wykaz gospodarstw wytypowanych do kontroli wymogów wzajemnej zgodności w obszarze dobrostan zwierząt w 2016 r.

[illegible]